TIESAS SPRIEDUMS (Tiesas plēnums)

2004. gada 22. jūnijā *

Lieta C-42/01

Portugāles Republika, ko pārstāv L. I. Fernandišs [*L. I. Fernandes*] un L. Duarte [*L. Duarte*], pārstāvji, kam palīdz Markešs Mendišs [*Marques Mendes*], *advogado*, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv P. Olivers [*P. Oliver*] un M. Fransa [*M. França*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

par pieteikumu atcelt Komisijas 2000. gada 22. novembra Lēmumu Nr. C(2000) 3543 *final-PT* par procedūru Padomes 1989. gada 21. decembra Regulas (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli 21. panta (lieta Nr. COMP/M.2054 – *Secil/Holderbank/Cimpor*) ietvaros.

* Tiesvedības valoda — portugāļu.

TIESA (Tiesas plēnums)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*], K. Gulmans [*C. Gulmann*], Ž.-P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*] un H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], tiesneši A. La Pergola [*A. La Pergola*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], N. Kolnerika [*N. Colneric*] un S. fon Bārs [*S. von Bahr*] (referents),

ģenerāladvokāts A. Ticano [*A. Tizzano*],

sekretāre M. Mugika Arsamendi [*M. Múgica Arzamendi*], galvenā administratore,

ņemot vērā ziņojumu tiesas sēdē,

noklausījusies lietas dalībnieku mutvārdu apsvērumus tiesas sēdē 2003. gada 9. septembrī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 22. janvārī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Ar prasības pieteikumu, ko Tiesas kanceleja saņēmusi 2001. gada 1. februārī, Portugāles Republika saskaņā ar EKL 230. panta pirmo daļu cēla prasību atcelt Komisijas 2000. gada 22. novembra Lēmumu Nr. C(2000) 3543 *final-PT* par

procedūru atbilstoši Padomes 1989. gada 21. decembra Regulā (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli 21. pantam (lieta Nr. COMP/M.2054 – *Secil/Holderbank/Cimpor*, turpmāk tekstā — "Apstrīdētais lēmums").

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

2 4. panta 1. punkts Padomes 1989. gada 21. decembra Regulā (EEK) Nr. 4064/89 par uzņēmumu koncentrācijas kontroli (OV L 395, 1. lpp.), ko groza ar Padomes 1997. gada 30. jūnija Regulu (EK) Nr. 1310/97 (OV L 180, 1. lpp., turpmāk tekstā – "Regula par koncentrācijām"), paredz:

"Par koncentrācijām Kopienas mērogā, kuras definētas šajā regulā, jāpaziņo Komisijai ne vēlāk kā nedēļu pēc nolīguma noslēgšanas, paziņojuma par publisko piedāvājumu vai par kontrolpaketes iegūšanu. Nedēļa tiek skaitīta no brīža, kad notiek pirmais no šiem gadījumiem."

3 Saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 6. panta 1. punktu, Komisija izskata paziņojumu, tiklīdz tas ir saņemts.

4 No Regulas par koncentrācijām 10. panta 1. punkta izriet, ka Komisija lēmumu pieņem ne vēlāk kā viena mēneša laikā, novērtējot, vai uzsākt lietvedību, lai novērtētu koncentrācijas saderību ar kopējo tirgu. Saskaņā ar šī paša panta 3. punktu, attiecībā uz paziņotām koncentrācijām pieņemtie lēmumi par to nesaderību ar kopējo tirgu jāpieņem ne vēlāk kā četru mēnešu laikā pēc dienas, kad uzsākta lietvedība.

5 Regulas par koncentrācijām 21. pants paredz:

1. "Pakļaujoties pārskatīšanai Tiesā, Komisijai vienīgajai ir tiesības pieņemt lēmumus, kas minēti šajā regulā."

2. Neviena dalībvalsts nepiemēro savas konkurences tiesības Kopienas mēroga koncentrācijai.

[..]

3. Neatkarīgi no 1. un 2. punkta, dalībvalstis var veikt attiecīgus pasākumus, lai aizsargātu citas likumīgās intereses, kas nav ņemtas vērā šajā regulā un ir savietojamas ar Kopienas tiesību vispārīgajiem principiem un citiem noteikumiem.

Valsts drošību, masu mediju darbību un piesardzības noteikumus uzskata par likumīgām interesēm pirmā apakšpunkta izpratnē.

Par jebkādām citām valsts interesēm attiecīgajai dalībvalstij jāpaziņo Komisijai, un pēc novērtējuma par saderību ar Kopienas likumu vispārīgajiem principiem un citiem noteikumiem Komisija tos atzīst, pirms drīkst veikt iepriekš minētos pasākumus. Komisija informē attiecīgo dalībvalsti par savu lēmumu viena mēneša laikā pēc tā paziņošanas."

Valsts tiesiskais regulējums

6 Privatizācijas tiesiskais regulējums Portugāles tiesību sistēmā, ciktāl tas attiecas uz šo procedūru, ietvēra 1990. gada 5. aprīļa Likumu Nr. 11/90, kas bija privatizācijas pamatlēmums (*Diário da República I*, A sērija, Nr. 80, 1990. gada 5. aprīlis, 1664. lpp.), un 1993. gada 15. novembra dekrētu-likumu Nr. 380/93 (*Diário da República I*, A sērija, Nr. 267, 1993. gada 15. novembris, 6362. lpp.), ko piemēroja minētajam ietvara likumam. Dekrēts-likums Nr. 380/93 izveidoja un regulēja īpašu procedūru, ar ko valsts uzrauga akcionāru struktūru attīstību uzņēmumos, kas tiek privatizēti. Saskaņā ar dekrēta–likuma 1. pantu, lai iegūtu vairāk nekā 10 % pamatkapitāla ar balsstiesībām uzņēmumos, kas vēl nav pilnībā privatizēti, nepieciešama finanšu ministra atļauja.

Prāvas rašanās fakti

7 2000. gada 15. jūnijā Spānijas tiesību sabiedrība *Secilpar SL* (turpmāk tekstā — "*Secilpar*"), ko 100% kontrolēja Portugāles tiesību sabiedrība *Secil—Companhia Geral de Cal e Cimento, SA* (turpmāk tekstā — "*Secil*"), izsludināja iepriekšēju akciju atpirkšanas piedāvājumu Portugāles tiesību sabiedrības *Cimpor — Cimentos de Portugal SGPS, SA* (turpmāk tekstā — "*Cimpor*") iegādei. *Cimpor* ir bijušais valsts uzņēmums, kuru privatizēja 1994. gada sākumā un kurā Portugāles valsts,

pakāpeniski pārdodot savas daļas, uz iepriekšējā piedāvājuma pasludināšanas brīdi turēja 12,7 % akciju, no kurām 10 % bija piešķirtas īpašas tiesības. Iepriekšējā paziņojumā tika norādīts, ka Šveices tiesību sabiedrības *Holderbank Financière Glaris, SA* (turpmāk tekstā — "*Holderbank*") rīcība bija saskaņota ar *Secipirar* un *Secil*.

8 Minētajam iepriekšējam akciju atpirkšanas piedāvājumam piemērojamie noteikumi tostarp paredzēja:

— ka piedāvājumu pieņem akcionāri, kas tur vismaz 67 % no *Cimpor* akcijām,

— ka tiek izbeigtas Portugāles valsts kā *Cimpor* akcionāra īpašās tiesības,

— ka tiek likvidēti *Cimpor* sabiedrības līgumā noteiktie balsstiesību izmantošanas ierobežojumi.

9 Saskaņā ar dekrētu-likumu Nr. 380/93 *Secipilar* un *Holderbank* 2000. gada 16. jūnijā pieprasīja Portugāles finanšu ministram atļauju ar akciju atpirkšanas piedāvājumu iegūt dalību *Cimpor* līdz 100% pamatkapitāla ar balsstiesībām saskaņā ar jo īpaši iepriekšējā piedāvājumā norādītajiem noteikumiem un nosacījumiem.

10 Pieprasījumā tika precizēts, ka akciju atpirkšanas piedāvājuma pirmajā fāzē paredzēts iegūt līdz 100 % *Cimpor* akciju, par starpnieku izmantojot *Secipilar*, kas izveidots īpaši šim nolūkam. Otrajā fāzē *Secil* un *Holderbank* sadalītu *Cimpor* aktīvus, lai tā rezultātā *Secil* varētu pārņemt *Cimpor* uzņēmējdarbību Spānijā un Ēģiptē, kā arī daļu tās uzņēmējdarbības Brazīlijā, un *Holderbank* varētu pārņemt *Cimpor* uzņēmējdarbību Portugālē, Marokā, Tunisijā un Mozambikā, kā arī uzņēmējdarbības Brazīlijā otru daļu.

11 2000. gada 4. jūlijā Komisija saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 4. pantu saņēma paziņojumu par koncentrācijas plānu, ar ko *Holderbank* un *Secil* augšminētās regulas 3. panta 1. punkta b) apakšpunkta nozīmē iegūtu *Cimpor* kopēju kontroli pēc akciju atpirkšanas piedāvājuma, kas izteikts 2000. gada 15. jūnijā (skat. iepriekšējo paziņojumu par koncentrāciju, OV C 198, 5. lpp., turpmāk tekstā — "2000. gada 4. jūlija paziņojums").

12 Ar 2000. gada 5. jūlija rīkojumu finanšu ministrs noraidīja 2000. gada 16. jūnija pieprasījumu un norādīja, ka Portugāles valsts nevēlas atteikties no īpašajām tiesībām, ko tā bauda kā *Cimpor* akcionārs, un ka tā iestājās pret sabiedrības *Cimpor* sabiedrības līgumā noteikto balsstiesību izmantošanas ierobežojumu likvidēšanu.

13 Ar 2000. gada 7. jūlija vēstuli, atbildot uz iepriekšējās dienas vēstuli, *Secil* informēja *Comissão do Mercado de Valores Mobiliários* (Vērtspapīru tirgus komisiju, turpmāk tekstā — "*CMVM*") par saviem nolūkiem attiecībā uz akciju atpirkšanas piedāvājumu. Tajā pašā dienā *Secilpar* un *Holderbank* nosūtīja finanšu ministram jaunu pieprasījumu, lai saskaņā ar dekrētu-likumu Nr. 380/93 iegūtu vairāk nekā 10% *Cimpor* akciju, galvenokārt tirgū. Šajā pieprasījumā tās jo īpaši neietvēra prasību akciju atpirkšanas piedāvājuma noteikumos paredzēt Portugāles valsts īpašo tiesību izbeigšanu, ko tā bauda kā *Cimpor* akcionārs.

14 Uzskatīdama, ka 2004. gada 4. jūlija paziņojums bija nepilnīgs, Komisija 2000. gada 20. jūlijā noteica pusēm termiņu paziņojuma papildināšanai — 2000. gada 28. augustu. Šo termiņu pēc pušu lūguma pagarināja līdz 2000. gada 15. septembrim. Tā kā puses tomēr nenosūtīja Komisijai pieprasīto informāciju, tā pārtrauca koncentrācijas analīzi.

15 Ar 2000. gada 11. augusta rīkojumu finanšu ministrs vispirms paziņoja, ka *Cimpor* kopsapulce noraidījusi priekšlikumu likvidēt balsstiesību izmantošanas ierobežojumus, lai šādi šķietami padarītu akciju atpirkšanas piedāvājumu par spēkā neesošu. Otrkārt, viņš atkārtoti noraidīja *Secilpar* un *Holderbank* pieprasījumu, norādot, ka pušu mērķi kopumā bija pretēji atkārtotas privatizācijas mērķiem. 2000. gada 11. augusta rīkojumā tika uzsvērts, ka noraidījums pamatots:

i) ar faktu, ka iegūšana veicinātu *Cimpor* aiziešanu no Portugāles kapitāla tirgus,

ii) ar pieprasītāju industriālā projekta nesaderību ar Portugāles valdības stratēģiju par sektora restrukturizāciju,

iii) ar faktu, ka iegūšana kavētu Portugāles valsts dalības *Cimpor* cesiju uz izdevīgiem ekonomiskiem un finansiāliem noteikumiem, kā arī

iv) ar faktu, ka iegūšana radītu vienlīdzīgas attieksmes principa pārkāpumu *Cimpor* privatizācijas procesa pēdējās fāzes ietvaros.

16 2000. gada 11. augustā *Secilpar* nosūtīja *CMVM* vairākas izmaiņas iepriekšējā *Cimpor* akciju atpirkšanas piedāvājumā ar mērķi mazināt Portugāles iestāžu izteiktās bažas.

17 Ar tās pašas dienas vēstuli *CMVM*, ņemot vērā 2000. gada 11. augusta rīkojumu un uzskatot, ka izmaiņas iepriekšējā paziņojumā ir kļuvušas liekas, informēja *Secilpar* par savu lēmumu izdot rīkojumu atcelt šīs sabiedrības iepriekšējo akciju atpirkšanas piedāvājumu.

18 Ar 2000. gada 16. augusta vēstuli finanšu ministra kabineta vadītājs privātā kārtā nosūtīja 2000. gada 11. augusta rīkojuma kopiju par konkurences politiku atbildīgā komisāra kabineta vadītājam.

19 Pēdējā minētā amatpersona ar 2000. gada 21. septembra vēstuli informēja finanšu ministru par 2004. gada 4. jūlija paziņojumu un norādīja, ka Komisijas pirmā reakcija bijusi tāda, ka Portugāles Republika nav izpildījusi savu pienākumu — saskaņā ar Kopienu noteikumiem koncentrācijas kontroles jomā iepriekš informēt Komisiju par nolūku noraidīt koncentrāciju, kā arī par interesēm, ko tā vēlējās aizsargāt ar šo pasākumu.

20 Minētās vēstules turpinājumā tika precizēts, ka Portugāles Republika, šķiet, nav izpildījusi savus pienākumus, kas tai ir saistoši saskaņā ar Regulas par koncentrā-

cijām 21. panta 3. punktu, nolemjot iestāties pret *Secil* un *Holderbank* izteikto *Cimpor* iegūšanas piedāvājumu, neinformējot Komisiju par pamatojumu un nedodot tai iespēju novērtēt valsts interešu pamatojuma saderīgumu ar Kopienas tiesību aktiem pirms attiecīgo pasākumu pieņemšanas. Gadījumā, ja Komisija secinātu, ka Portugāles Republikas norādītais pamatojums neatbilst nevienam no trijiem Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punktā minētajiem nosacījumiem, Komisija varētu uzsākt pasākumus saskaņā ar minētajiem noteikumiem. Portugāles Republikai tika pieprasīts nosūtīt savus apsvērumus par šo jautājumu vēlākais līdz 2000. gada 5. oktobrim.

21 Visbeidzot šajā 2000. gada 21. septembra vēstulē tika norādīts, ka gadījumā, ja Komisija secinātu, ka finanšu ministra rīkojumi nav attaisnojami ar nepieciešamību aizsargāt citas likumīgās intereses Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta izpratnē, tad Komisija veiktu atbilstošus pasākumus. Portugāles Republika tāpat tika aicināta sniegt savus apsvērumus par minēto jautājumu ne vēlāk kā līdz 2000. gada 5. oktobrim.

22 Ar 2000. gada 3. oktobra vēstuli finanšu ministrs atbildēja, ka viņš *Secilpar* un *Holderbank* akciju atpirkšanas piedāvājumam nepiemēroja Portugāles konkurences tiesību aktus, bet gan dekrētu-likumu Nr. 380/93. Viņš tāpat norādīja, ka pēdējā atkārtotas privatizācijas (*reprivatisation*) fāze notiks īsā termiņā, kā rezultātā tiks pārtrauktas Portugāles valsts kā *Cimpor* akcionāra īpašās tiesības un dalība *Cimpor* iegūšanai vairs neietilps dekrēta-likuma Nr. 380/93 piemērošanas jomā.

23 Apstrīdēto lēmumu Komisija pieņēma 2000. gada 22. novembrī.

24 2001. gada 11. janvārī tika atsaukts 2004. gada 4. jūlija paziņojums.

25 Ar 2002. gada 4. jūnija spriedumu lietā Komisija/Portugāle (C-367/98, *Recueil 2002*, I-4731. lpp.) Tiesa apmierināja prasību par pienākumu neizpildi, ko iesniedza Komisija 1998. gada 14. oktobrī par EK līguma 73.B panta (jaunajā redakcijā — EKL 56. pants) pārkāpumu. Tiesa konstatēja, ka, pieņemot un atstājot spēkā jo īpaši likumu Nr. 11/90 un dekrētu-likumu Nr. 380/93, Portugāles Republika neizpildīja pienākumus, kas tai uzlikti ar minēto pantu.

Apstrīdētais lēmums

26 No Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 1. un 2. punkta izriet, ka tas attiecas uz 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumu saderību ar Regulas par koncentrācijām 21. pantu.

27 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 11. punktā Komisija konstatēja, ka paziņotā darbība ietvēra *Secil* un *Holderbank* veiktu *Cimpor* iegūšanu ar mērķi nekavējoties sadalīt iegūtos aktīvus. Šī iegūšana tādējādi paredzēja divas koncentrācijas, un katrs uzņēmums iegūtu vienu *Cimpor* daļu.

28 Komisija Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 49. punktā sadaļā "Portugāles iestāžu pieņemto pasākumu saderība ar Reglamenta [par koncentrācijām] 21. pantu" uzsvēra, ka Portugāles iestādes to nav informējušas par jebkādām valsts interesēm, ko tās uzskata par vajadzību aizsargāt ar 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumiem.

29 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 50. punktā Komisija norāda, ka "[a]kcionāru struktūru attīstība uzņēmumos, kuri tiek privatizēti ar mērķi nostiprināt uzņēmējdarbības kapacitāti un valsts ražošanas jaudas efektivitāti tādā veidā, kas būtu saderīgs ar Portugāles ekonomiskās politikas vadlīnijām, tika norādīta [2000. gada 5. jūlija un 11. augusta] rīkojumos kā dekrēta-likuma Nr. 380/93 skaidrs mērķis".

30 Komisija Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 55. punktā konstatē, ka šis mērķis neatbilst tām interesēm (valsts drošība, masu mediju darbība un piesardzības noteikumi), kas uzskatāmas par likumīgām Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrās daļas izpratnē.

31 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 56. un 57. punktā Komisija konstatē, ka, neinformējot par pastāvošajām interesēm, Portugāles Republika nav izpildījusi pienākumus, kas tai uzlikti saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 21. pantu. Tā tomēr arī konstatē, ka iemesli, kas bija 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumu pamatā, skaidri izriet no pašu rīkojumu satura.

32 Šajā sakarā Komisija Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 58. punktā uzsver, "ka argumenti, uz kuriem balstīti divi lēmumi, kas iestājās pret koncentrāciju, tika norādīti otrajā rīkojuma tekstā, saskaņā ar kuru ir jāaizsargā akcionāru struktūru attīstība sabiedrībās, kuras tiek privatizētas ar mērķi nostiprināt uzņēmējdarbības kapacitāti un valsts ražošanas jaudas efektivitāti ar Portugāles ekonomiskās politikas vadlīnijām saderīgā veidā. Abi lēmumi rada ierobežojumus brīvībai veikt uzņēmējdarbību un kapitāla aprites brīvībai, ko paredz Līgums un ko nevar uzskatīt par tādiem, kurus attaisno sabiedriskās kārtības apsvērumi, ko atzīst Tiesas judikatūra; jebkurā gadījumā Portugāles Republika nav sniegusi šāda rakstura pamatojumus. Otrkārt, vispārīgais princips par vienlīdzīgu attieksmi, uz kuru pamatojoties Portugāles Republika pieņēma savu pirmo lēmumu, pēc būtības nepievieno nevienu jaunu elementu, kas būtu atbilstīgs augšminētajiem argumentiem".

33 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 59. punktā Komisija secina, ka "neatkarīgi no fakta, ka Portugāles Republika pieņemamā laika posmā nesniedza Komisijai informāciju par savu lēmumu pamatojumu saskaņā ar Regulas [par koncentrācijām] 21. panta 3. punktu, Komisija nevar atzīt tos par likumīgiem".

34 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 60. punktā, kas iekļauts sadaļā "Secinājumi", Komisija norāda, ka, pieņemot lēmumus, ar kuriem aizliedz vairāk nekā 10% *Cimpor* akciju iegūšanu, Portugāles Republika paziņojušām pusēm faktiski aizliedza iegūt *Cimpor* kontroli.

35 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 61. punktā Komisija norāda — tā kā 2000. gada 5. jūlija rīkojums, kas pārformulēts 2000. gada 11. augustā, par atteikumu iegūt vairāk nekā 10% *Cimpor* akciju nešķiet balstīts uz valsts drošības, masu mediju darbības un piesardzības noteikumu apsvērumiem, "Portugāles iestādes nedrīkstēja iejaukties un aizliegt koncentrāciju Kopienas mērogā, nesniedzot informāciju Komisijai par jebkādām citām valsts interesēm, ko tā vēlas aizsargāt Regulas [par koncentrācijām] 21. panta 3. punkta nozīmē, pirms tādu pasākumu pieņemšanas, uz kuriem attiecas šis lēmums".

36 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 62. punktā Komisija uzsver, ka "[Regulas par koncentrācijām] 21. panta 3. punkts būtu bez jebkādas lietderīgas iedarbības, ja, pamatojoties uz informācijas trūkumu, Komisija nevarētu izvērtēt, vai dalībvalsts pieņemtais lēmums ir attaisnojams ar tādām interesēm, kas noteikti uzskatāmas par likumīgām atbilstoši 21. panta 3. punktam. Dalībvalstis varētu viegli izvairīties no Komisijas novērtējuma, nesniedzot informāciju par šādiem pasākumiem. 21. panta struktūra paredz līdzsvaru starp dalībvalstīm saistošu pienākumu iepriekš informēt

Komisiju par interesēm, ko tā uzskata par likumīgām, no vienas puses, un Komisijai saistošu pienākumu viena mēneša laikā sniegt lēmumu par apgalvoto interešu saderību ar Kopienu tiesībām, no otras puses".

37 Saskaņā ar Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 63. punktu, Komisija uzskata, ka "21. pants ir interpretējams tādējādi, ka neatkarīgi no fakta, vai ir sniegta informācija par pasākumu, Komisijai ir tiesības pieņemt lēmumu, ar ko tā nosaka, vai attiecīgais pasākums ir pretējs ekskluzīvas kompetences principam, kas noteikts Regulā [par koncentrācijām]".

38 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 64. punktā Komisija secina, ka "Portugāles iestāžu pieņemtie pasākumi par paziņoto darbību un jo īpaši [2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumi] nav uzskatāmi par pasākumiem, kuru mērķis ir aizsargāt likumīgās intereses, kas saderīgas ar vispārīgajiem principiem un citiem Kopienu tiesību noteikumiem. Tā rezultātā šie pasākumi bija neatbilstoši Kopienas tiesībām, jo īpaši Regulas [par koncentrācijām] 21. pantam".

39 Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 65. punktā precizēts, "[k]a Portugāles Republikai ir pienākums pieņemt vajadzīgos pasākumus, lai ievērotu Kopienas tiesību aktus, atceļot attiecīgos rīkojumus".

40 Apstrīdētā lēmuma 1. pants paredz:

"Intereses, kas ir pamatā [f]inanšu ministra 2000. gada [5.] jūlija rīkojumam, kurš pārformulēts 2000. gada 11. augustā, un kas nav paziņotas Komisijai pretēji Regulas

[par koncentrācijām] 21. panta 3. punktā noteiktajam, ir nesaderīgas ar Kopienu tiesībām."

Par prasību

41 Portugāles Republika sākotnēji uzdod jautājumu par Apstrīdētā lēmuma spēkā esamību. Pēc tam tā izvirza sešus pamatus, uz ko tā balsta savu prasību:

— EKL 253. panta pārkāpums, nepastāvot precīzām un pietiekošām norādēm par Apstrīdētā lēmuma tiesisko bāzi;

— EKL 253. panta pārkāpums, nepastāvot atbilstošam pamatojumam par šķietamu valsts pasākumu nesaderību ar Kopienu tiesībām;

— EKL 7. panta 1. punkta un Regulas par koncentrācijām 21. panta 1. punkta un 3. punkta trešās daļas pārkāpums, jo Komisija nebija kompetenta pieņemt Apstrīdēto lēmumu tādēļ, ka Portugāles Republika nesniedza informāciju par interesēm, ko tā aizsargā ar valsts pasākumiem;

— EKL 220. panta un Regulas par koncentrācijām 21. panta 1. punkta pārkāpums, jo, pieņemot Apstrīdēto lēmumu apstākļos, kad nav sniegta informācija, Komisija, veicot Portugāles pasākumu likumības izvērtēšanu, piesavinājās Tiesas kompetenci;

— EKL 5. panta trešās daļas un samērīguma principa pārkāpums, jo, pirmkārt, Komisija neierobežoja savu vērtējumu vienīgi ar Kopienas mēroga koncentrāciju, proti — *Holderbank/Cimpor*, un, otrkārt, tā pieņēma noteiktu un neatgriezenisku pasākumu, neskatoties uz paziņojušo pušu bezdarbību;

— procesuālo noteikumu pārkāpums, jo, neskatoties uz to, ka Portugāles Republika nesniedza iepriekš minēto informāciju, Komisija pieņēma Apstrīdēto lēmumu tā vietā, lai celtu prasību par pienākumu neizpildi saskaņā ar EKL 226. pantu.

Par sākotnējo jautājumu — Apstrīdētā lēmuma spēkā esamību

42 Portugāles Republika norāda, ka Apstrīdētais lēmums tika pieņemts, īstenojot un pabeidzot procesu, kas tika uzsākts ar 2004. gada 4. jūlija paziņojumu. Tā atsaukšana 2001. gada 11. janvārī pēc Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas izbeidza procesu, jo tiesiskā bāze, uz kuru Komisija varētu balstīt savu kompetenci, lai darbotos saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 21. pantu, vairs nepastāvēja. Tāpēc Apstrīdētais lēmums nav spēkā.

43 Šajā sakarā pietiek konstatēt, ka attiecībā uz pamatojumu, ko izvirzīja ģenerāladvokāts savu secinājumu 32. un 33. punktā, paziņojumu atsaukšana pēc Apstrīdētā lēmuma pieņemšanas jebkurā gadījumā neietekmē šī lēmuma spēkā esamību. Tādējādi Apstrīdētais lēmums turpina pastāvēt un veido priekšmetu prasībai, ko cēlusi Portugāles Republika.

Par trešo, ceturto un sesto pamatu

44 Savā trešajā, ceturtajā un sestajā pamatā, kuri ir jāizvērtē kopā un vispirms, Portugāles valdība pēc būtības norāda, ka, Portugāles Republikai ar 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumiem nesniedzot informāciju par aizsargājamām interesēm, Komisija nebija kompetenta pieņemt Apstrīdēto lēmumu.

45 Vispirms, atzīstot, ka intereses, kas ir pamatā 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumiem, neatbilst nevienai likumīgo interešu kategorijai, kuras tieši norādītas Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrajā daļā, Portugāles valdība uzsvēra, ka minētā punkta trešā daļa atļauj citu valsts interešu valsts aizsardzību, uzliekot dalībvalstīm par pienākumu sniegt informāciju Komisijai.

46 Vienīgi gadījumos, ja dalībvalsts informē Komisiju par tās vēlmi atsaukties uz šādām citām valsts interesēm, Komisija var paziņot savu lēmumu attiecīgajai dalībvalstij. Kamēr dalībvalsts nav sniegusi šādu informāciju, Komisija nav kompetenta pieņemt

lēmumu par interesēm, ko paredz Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrā daļa.

47 Portugāles valdība turpinājumā norāda, ka, trūkstot šādai informācijai, Komisija riskē pieņemt lēmumu par valsts interesēm, kas neatbilst tām, kuras vēlas sasniegt valsts lēmuma izdevējs.

48 Tāpat Portugāles valdība dara zināmu, ka, attiecīgajai dalībvalstij nesniedzot informāciju, Komisija nevar pieņemt lēmumu saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešo daļu, jo pārskatīšanas funkcija un likumības nodrošināšana pieder Tiesai vai valsts tiesām iekšējo procedūru ietvaros. Pieņemot Apstrīdēto lēmumu, Komisija ir uzurpējusi šo tiesu kompetenci, pārkāpjot minētās Regulas 21. panta 1. punktu un EK līguma 220. pantu.

49 Visbeidzot Portugāles valdība norāda, ka, neievērojot Komisijas kompetenci izdot rīkojumus atbilstoši noteikumiem, ko paredz Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešā daļa, kā to interpretē šī valdība, ikvienai iespējamai dalībvalstu informācijas sniegšanas pienākuma pārkāpuma situācijai vai būtiskiem ierobežojumiem valsts interešu atbilstībai piemērotos gadījumos jābūt prasības par pienākumu neizpildi priekšmetam saskaņā ar EK līguma 226. pantu. Attiecīgi, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, Komisija ir tieši pārkāpusi minēto pantu un pieļāvusi procesa pārkāpumu.

50 Vispirms ir jāatgādina, ka Regula par koncentrācijām ir balstīta uz principu par precīzu kompetences sadali starp valsts un Kopienas kontroles iestādēm. Tās

preambulas 29. apsvērums paredz, ka "koncentrācijas, kas nav aptvertas šajā regulā, principā ir dalībvalstu jurisdikcijā". Un otrādi — Komisija vienīgā ir kompetenta pieņemt visus vajadzīgos lēmumus par koncentrācijām Kopienas mērogā (2003. gada 25. septembra spriedums lietā C-170/02 P *Schlüsselverlag J. S. Moser* u.c./Komisija, *Recueil*, I-9889. lpp., 32. punkts).

51 Otrkārt, Regula par koncentrācijām tāpat satur noteikumus, kas tiesiskās drošības un attiecīgo uzņēmumu interesēs ir paredzēti Komisijas veiktā procesa ilguma ierobežošanai. Tādējādi paziņojums Komisijai par koncentrāciju Kopienas mērogā saskaņā ar minētās Regulas 4. pantu iesniedzams ne vēlāk kā nedēļas laikā. Šīs Regulas 6. pants un 10. panta 1. punkts paredz, ka Komisija nekavējoties izskata paziņojumu, tiklīdz tas ir saņemts, un ka tās rīcībā parasti ir viens mēnesis, lai pieņemtu lēmumu, vai veikt novērtējuma lietvedību par saderību ar kopējo tirgu. Saskaņā ar šīs regulas 10. panta 3. punktu, lēmumi attiecībā uz paziņotām koncentrācijām Komisijai principā jāpieņem ne vēlāk kā četru mēnešu laikā pēc dienas, kad uzsākts process. Tā paša panta 6. punktā noteikts, ka, "[j]a Komisija nav pieņēmusi lēmumu [..] noteiktajos termiņos, tiek uzskatīts, ka koncentrācija atzīta par saderīgu ar kopējo tirgu [..]" (iepriekš minētais spriedums lietā *Schlüsselverlag J. S. Moser* u.c./Komisija, 33. punkts).

52 Tāpat, saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešo daļu, par jebkādām citām valsts interesēm nekā tās, kas uzskaitītas šī paša punkta otrajā daļā, attiecīgajai dalībvalstij jāpaziņo Komisijai, kurai savukārt jāinformē par savu lēmumu viena mēneša laikā pēc paziņošanas.

53 Tas norāda, ka Kopienas likumdevējs ir vēlējies skaidri nošķirt starp valsts un Kopienas iestāžu darbību un vēlas nodrošināt koncentrāciju kontroli tādu termiņu ietvaros, kas ir saderīgi vienlaikus ar labas pārvaldības, kā arī uzņēmējdarbības interešu prasībām (šajā sakarā skat. iepriekš minēto spriedumu lietā *Schlüsselverlag J. S. Moser* u.c./Komisija, 34. punkts).

54 Tāpēc nav pieņemama Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešās daļas interpretācija, ko atbalsta Portugāles Republika, saskaņā ar kuru, tā kā netika sniegts paziņojums par to, kādas ir ar 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumiem aizsargājamās intereses, Komisija nevarēja pieņemt lēmumu par minēto interešu saderību ar Kopienu tiesībām.

55 Faktiski, kā arī to pamatoti uzsvēra ģenerāladvokāts savu secinājumu 51. punktā, ja, attiecīgajai dalībvalstij nesniedzot paziņojumu, Komisijas pilnvaras celt prasību par pienākumu neizpildi saskaņā ar EK līguma 226. pantu būtu bijušas ierobežotas, tad nebūtu iespējams saņemt Kopienas lēmumu Regulas par koncentrācijām noteiktā īsā termiņa ietvaros, kā rezultātā pieaugtu risks, ka šādu lēmumu var pieņemt tikai pēc tam, kad valsts pasākums būs jau neatgriezeniski kaitējis koncentrācijai Kopienas mērogā.

56 Turklāt Portugāles valdības interpretācija atņemtu Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešajai daļai tās lietderīgo iedarbību, sniedzot dalībvalstīm iespēju viegli izvairīties no kontroles, ko paredz šie noteikumi.

57 Tā rezultātā, lai pilnvaras kontrolēt valsts citas intereses, kas nav uzskaitītas Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrajā daļā un kas piešķirtas Komisijai saskaņā ar minētā punkta trešo daļu, būtu efektīvas, ir jāatzīst šīs iestādes pilnvaras

izdot lēmumus par šo interešu saderību ar vispārīgajiem principiem un citiem Kopienu tiesību noteikumiem, neraugoties uz to, vai par minētajām interesēm ir sniegts paziņojums.

58 Lai arī tiesa, ka, attiecīgajai dalībvalstij nesniedzot paziņojumu, Komisijai varētu rasties papildu neskaidrības un sarežģījumi savu pienākumu izpildē, jo tai varētu būt grūtības noteikt ar valsts pasākumiem aizsargājamas intereses, patiesībai ne mazāk atbilst arī tas, kā to savu secinājumu 55. punktā uzsvēris ģenerāladvokāts, ka Komisijai vienmēr ir iespēja pieprasīt informāciju no attiecīgās dalībvalsts. Ja, neraugoties uz šo pieprasījumu, attiecīgā dalībvalsts neiesniedz pieprasīto informāciju, Komisija var pieņemt lēmumu, balstoties uz tās rīcībā esošo informāciju (skat., pēc analoģijas, attiecībā uz valsts atbalstu 1990. gada 14. februāra spriedumu lietā C-301/87 Francija/Komisija, "*Boussac Saint Frères*", *Recueil*, I-307. lpp., 22. punkts).

59 Turklāt tādā situācijā, kāda ir šajā lietā, kad dalībvalsts nesniedz informāciju par interesēm, ko tā aizsargā ar valsts pasākumiem, ir nenovēršami, ka Komisija vispirms izvērtēs, vai šie pasākumi ir attaisnojami ar interesēm, ko nosaka Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrā daļa. Faktiski, ja, to veicot, Komisija konstatē, ka dalībvalsts pieņēma attiecīgos pasākumus, lai nodrošinātu likumīgo interešu aizsardzību, kas uzskaitītas minētajā daļā, tai nav jāturpina savs novērtējums un jāpārbauda, vai minētie pasākumi ir attaisnojami attiecībā pret jebkādām citām valsts interesēm, kas norādītas trešajā daļā.

60 Tāpēc, ņemot vērā to, kas arī izriet no šī sprieduma 57. punkta, ka Komisija ir kompetenta saskaņā ar Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešo daļu pieņemt lēmumu par dalībvalstu aizsargāto valsts interešu saderību ar vispārīgajiem principiem un citiem Kopienu tiesību noteikumiem, kas nav uzskaitītas minētā panta otrajā daļā, pat gadījumos, kad attiecīgā dalībvalsts nesniedz informāciju par

savām interesēm, ir jāsecina, ka, pieņemot Apstrīdēto lēmumu, Komisija nav uzurpējusi Tiesas vai valsts tiesu kompetenci un tādējādi nepārkāpj Regulas par koncentrācijām 21. panta 1. punktu vai EK līguma 220. pantu. Tāpat tā nav pārkāpusi EK līguma 226. pantu vai veikusi procesa pārkāpumu.

61 Tādējādi trešais, ceturtais un sestais pamats ir noraidāmi kā nepamatoti.

Par pirmo pamatu

62 Savā pirmajā pamatā Portugāles valdība norāda, ka Komisija ir pārkāpusi EK līguma 253. pantā paredzēto pienākumu norādīt pamatojumu, nenorādot pietiekoši precīzas atsauces uz Apstrīdētā lēmuma tiesisko bāzi.

63 Tomēr pietiek konstatēt, kā tas skaidri izriet no Apstrīdētā lēmuma teksta, jo īpaši tā pamatojuma 60.–64. punkta, ka tas ir pieņemts, balstoties uz Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta trešās daļas pamatu.

64 Tādējādi arī pirmais Portugāles valdības izvirzītais pamats ir noraidāms kā nepamatots.

Par otro pamatu

65 Savā otrajā pamatā Portugāles valdība apsūdz Komisiju, ka tā ir nepietiekoši pamatojusi šķietamā valsts pasākuma nesaderību ar Kopienu tiesībām. Jo īpaši Apstrīdētais lēmums nesatur nekādu īpašu novērtējumu pēc būtības interesēm, ko Portugāles iestādes ietvēra pieņemtajos pasākumos, balstoties uz faktisku un tiesisku pamatojumu, kas pienācīgi skaidri izriet no Kopienu tiesību atbilstošā ietvara.

66 Ir jāatgādina, ka, saskaņā ar iedibināto judikatūru, pamatojumam, kas pieprasīts EKL 253. pantā, ir jāatbilst attiecīgā pasākuma būtībai un skaidri un neapšaubāmi jāizklāsta iestādes, kas pieņēmusi attiecīgo aktu, argumentācija tādā veidā, lai ieinteresētajām personām sniegtu iespēju iepazīties ar pieņemtā pasākuma pamatojumu un kompetentajai tiesai — īstenot kontroli. Prasība sniegt pamatojumu ir vērtējama atkarībā no attiecīgās lietas apstākļiem, jo īpaši vadoties pēc attiecīgā akta satura, izvirzīto pamatojumu būtības un intereses saņemt skaidrojumu, kas varētu būt adresātiem vai citām ieinteresētajām personām, kuras akts skar tieši un individuāli. Nav vajadzīgs, lai pamatojumā tiktu izklāstīti visi atbilstošie fakti un tiesību normas, jo jautājums par to, vai akta pamatojums atbilst EKL 253. pantā noteiktajām prasībām, ir jānovērtē ne tikai attiecībā uz tā redakciju, bet arī uz akta kontekstu, kā arī attiecībā uz visu tiesību normu kopumu, kas regulē minēto jomu (skat., jo īpaši, 1985. gada 13. marta spriedumu apvienotajās lietās 296/82 un 318/82 Nīderlande un *Leeuwarder Papierwarenfabriek*/Komisija, *Recueil,* 809. lpp., 19. punkts; 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil,* I-1719. lpp., 63. punkts, un 2003. gada 30. septembra spriedumu lietā C-301/96 Vācija/Komisija, *Recueil,* I-9919. lpp., 87. punkts).

67 Patiesībai atbilst tas, ka Apstrīdētais lēmums satur īsu pamatojuma kopsavilkumu, kādēļ Komisija uzskatīja, ka intereses, kas ir pamatā 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumiem, ir nesaderīgas ar vispārējiem principiem un citiem Kopienu tiesību noteikumiem.

68 Tomēr, kā arī to norāda ģenerāladvokāts savu secinājumu 66. un 67. punktā, nosakot ar valsts pasākumu aizsargātas intereses un konstatējot, ka tās nav tādas, kas būtu uzskatāmas par likumīgām interesēm Regulas par koncentrācijām 21. panta 3. punkta otrās daļas nozīmē, Komisija Apstrīdētā lēmuma pamatojuma 58. punktā ietvēra informāciju, kas, lai arī ļoti kodolīgi, sniedz iespēju saprast konstatāciju, uz kuru balstīts tās pamatojums.

69 Turklāt, kā ģenerāladvokāts uzsvēris savu secinājumu 68. punktā, Apstrīdētais lēmums tika pieņemts Portugāles valdībai labi zināmā kontekstā, proti — procesa par pienākumu neizpildi kontekstā, kas noveda pie iepriekš minētā sprieduma lietā Komisija/Portugāle, un Portugāles valdība nesniedza nekādas norādes Komisijai par valsts interešu, ko tā aizsargā ar attiecīgajiem pasākumiem, saderību ar Kopienas tiesībām, pat atbildot uz Komisijas 2000. gada 21. septembra vēstuli.

70 Attiecībā uz šo kontekstu Tiesa atzīst, ka Apstrīdēto lēmumu var pamatot kopsavilkuma formā (šajā sakarā skat. 1975. gada 26. novembra spriedumu lietā 73/74 *Groupement des fabricants de papiers peints de Belgique* u.c./Komisija, *Recueil,* 1491. lpp., 31. punkts, un 2000. gada 19. septembra spriedumu lietā C-156/98 Vācija/Komisija, *Recueil 2000,* I-6857. lpp., 105. punkts) un ka tādēļ Apstrīdētais lēmums bija pietiekoši pamatots (skat. iepriekš minētā 2003. gada 30. septembra sprieduma lietā Vācija/Komisija 92. un 93. punktu).

71 No minētā izriet, ka trešais pamats, ko izvirzīja Portugāles valdība, nav pamatots.

Par piekto pamatu

72 Ar savu piekto pamatu, proti — apgalvojumu par samērīguma principa pārkāpumu, Portugāles valdība pirmajā daļā norāda, ka Komisija ir pārsniegusi to, kas ir nepieciešams, lai ievērotu Kopienu tiesības, Apstrīdētajā lēmumā deklarējot, ka Portugāles Republikai ir jāatceļ 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumi visā to kopumā, un šī lēmuma rezolutīvajā daļā vispārīgā veidā apstiprinot, ka intereses, kas bija pamatā minētajiem rīkojumiem, nebija saderīgas ar Kopienu tiesībām, neskatoties uz faktu, kas izriet no Apstrīdētā lēmuma, ka paziņotā darbība radīja divas koncentrācijas, proti, *Secil/Cimpor* un *Holderbank/Cimpor*, un ka vienīgi otrajai no tām bija Kopienas mērogs.

73 Otrajā sava pamata daļā Portugāles valdība norāda — tā kā paziņotās koncentrācijas novērtēšanas procedūra tika pārtraukta laikā, kad tika pieņemts Apstrīdētais lēmums, ņemot vērā to, ka netika sniegta informācija, ko prasīja no paziņojušās puses, un tā kā Apstrīdētais lēmums tika pieņemts laikā, kad nebija skaidrs, vai procedūru var turpināt, Komisijai vajadzēja izrādīt lielāku piesardzību un izvēlēties pieņemt tādu rīkojumu, kas nebija galīgs. Pienākums atcelt 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumus nebija ne piemērots, ne saderīgs, lai sasniegtu paredzētos mērķus, un tādējādi radīja samērīguma principa pārkāpumu.

74 Attiecībā uz pirmo šī pamata daļu Tiesa konstatē — uz ko norāda arī Komisija, — ka abas koncentrācijas bija nedalāmi saistītas, jo *Cimpor* akciju kapitāla atpirkšanas piedāvājums, izmantojot *Secipilar* starpniecību, bija uzsākts ar mērķi sadalīt *Cimpor* aktīvus starp *Secil* un *Holderbank*. Tādējādi nav iespējams ierobežot šī Apstrīdētā lēmuma iedarbību ar *Holderbank/Cimpor* koncentrāciju. Tātad Komisija Apstrīdētajā lēmumā pamatoti uzsvēra, ka Portugāles Republikas pienākums bija atcelt

2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumus visā to pilnībā, un vispārīgā veidā pasludināja, ka intereses, kas ietvertas šajos rīkojumos, nav saderīgas ar Kopienu noteikumiem.

75 Attiecībā uz otro daļu pietiek konstatēt — kā arī ģenerāladvokāts to uzsver savu secinājumu 74. punktā, — ka Komisija varēja uzskatīt, ka paziņojušo pušu inertums vismaz daļēji skaidrojams ar 2000. gada 5. jūlija un 11. augusta rīkojumu pieņemšanu, un tādējādi noteiktā iejaukšanās bija jo īpaši svarīga un steidzama.

76 No iepriekš minētajiem apsvērumiem izriet, ka arī piektais prasības pamats nav pamatots.

77 Tā kā prasība nav pamatota nevienā no tās pamatiem, tā ir noraidāma.

Par tiesāšanās izdevumiem

78 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam lietas dalībniekam, kam spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šai dalībvalstij spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu

TIESA (Tiesas plēnums)

nospriež:

1) prasību noraidīt;

2) piespriest Portugāles Republikai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Skouris Jann Timmermans

Rosas Gulmann Puissochet

Cunha Rodrigues La Pergola Schintgen

Colneric von Bahr

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2004. gada 22. jūnijā.

Sekretārs Priekšsēdētājs

R. Grass V. Skouris